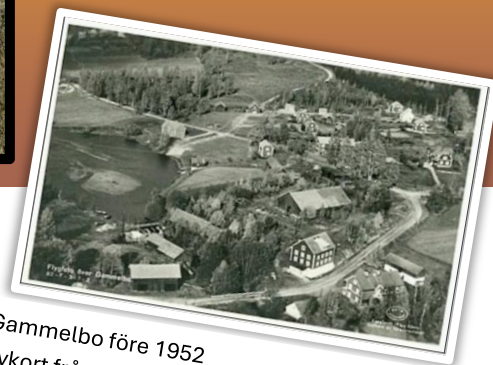

Möbelfabriken i Gammelbo

Eva Eugenia och August Hjalmar Östgren
Foto: Ur Åke Östgrens album

Gammelbo före 1952
Vykort från Gunne Rambergs samling

Möbelfabriken

startades 1932 av

Åke, Börje och Bertil Östgrens farfar

August HJALMAR Östgren f. 1886 10/2

Hans far var Mjöltnaren

Anders August Östgren f. 1857 13/11

född i Ramsberg, och hans mor var

Anna Sofia Hellqvist f. 1859 28/1 från

Näsby. De fick två barn, August Hjalmar

och Anna Augusta f. 1888 22/4

Hjalmar gifter sig 1914 med **Eva Eugenia**

f. 1887 24/12 f. Karlsson, från Liljendal.

De två bodde först i Mjöltnarebostaden i

Gammelbo, som då benämndes

”Skansen”, mitt emot kvarnen,

nuvarande IT-caféet.

ArkivDigital
Den nyckel till historisk kunskap

Bilden tillhör ArkivDigital (www.arkivdigital.se) och är en digitalfotograferad bild. ArkivDigital har flera miljoner liknande bebyggelsebilder från hela Sverige. Du får publicera enskilda bilder om du läser denna text stå kvar.

Möbelfabriken Arkiv Digital

Hjalmar tituleras först som **mjöltnarbiträde** och sedan **byggnadssnickare**.

Hjalmar och Evas två söner föds i Mjöltnarbostaden, Harald 1915 och Erik 1917.

Familjen flyttar till Granhult 1919.

År 1931 flyttar de in i det nybyggda huset Björkliden och 1932 startar de Möbelfabriken

på gården mitt i byn. I kyrkböckerna tituleras Hjalmar en tid som **Snickerifabrikör**

och slutligen **Möbelfabrikör**.

Björkliden

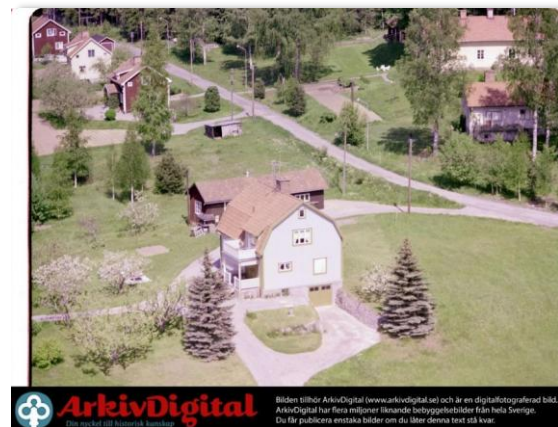
1959

1959

Okänt årtal

1974

2024

Möbelfabriken fick namnet Östgren & Söner möbelsnickereri

En tavla målad 1934 som innehas av Börje Östgren visar hur det såg ut runt dammen och kvarnen på den tiden. Den stora byggnaden till vänster om bron innehöll snickeriet. Där fanns en turbin som det fortfarande går att se rester utav. ”Skansen” som var affär och boningshus skymtar längst bort.

Det timrade huset till höger om bron var den gamla kvarnen.

Årtalen 1779-1879 syns ovanför dörren. Detta hus revs i slutet av 1930-talet.

Helt dolt i tavlan, men bakom den gamla kvarnen låg en gång ”Sågen”.

Där sågade de virke med en ramsåg.

Fyra möbelsnickare i det gamla snickeriet före 1932.

En ung Harald Östgren sitter som nummer två från vänster.

Därefter står Raoul Jansson, boende i huset ”Vilan”.

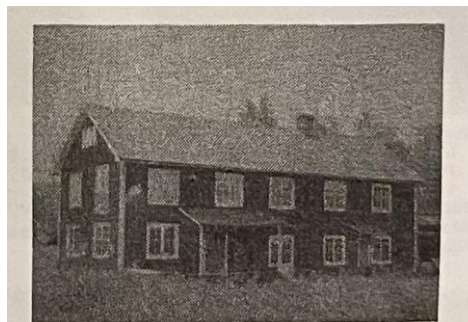

Foto: Ur Bertil Janssons album genom Kerstin Nordin

Firman ombildades till aktiebolag AB Östgren & Söner

Enligt boken Sveriges bebyggelse, bild till h.
var där 7 anställda, och fler blev det.

Vid den tiden hade fastigheterna i bygden
namnet Fanthyttan. Men det ändrades till
Gammelbo, efter att det blev sådana
sammanblandningar med byn Fanthyttan
söder om Guldsmedshyttan och Gammelbo.

Fanthyttan eller Gammelbo 1:31,
Ramsberg: 3.282 kvm. Tax. 43.300
(8.300, 40.000). Fabriksbyggn., trä.
1932, maskinhall, hopsättningslokal,
bonarverkstad, lager, 2 torkrum. Lo-
kalernas sammanlagda golvyta 450
kvm. 7 anställda. Tillverkning av
butiksinredningar o. kompl.-möbler.
Maskinparken omf. träbearbetnings-
maskiner, puts, fanerpress m.m. År-
ligt tillverkningsvärde 200.000 kr. Äg.
AB Östlund & Söner.

Gamla möbelsnickeriet

Foto: Ur Bertil Janssons album

Ur Lindesbergs Industrihistoria 1900-1999 av Eric Öhrn, 1999

Östgrens Möbelsnickeri:

Trähandtag för säckkärror

Kvarnägare Carl Erik Östgren, som på 1850-talet drev kvarnen i Gammelbo, hade som bisyssla en mindre tillverkning av möbler i kvarnkammaren.

Sonen Anders August Östgren, tog över kvarnverksamheten men han ägnade sig också åt snickeri, men i det fallet rörde det sig mest om tillverkning av likkistor.

Hans son i sin tur, Hjalmar född 1886, var den som på allvar började ägna sig åt möbelsnickeri efter en kortare period som husbyggare. Det var huvudsakligen möbler i ek och på beställningsbasis. Bufféer, skåp, bord, stolar, möbler ofta försedda med utsökta, handskurna detaljer.

Hjalmars söner Harald född 1915 och Erik född 1917, började direkt efter skolan i faderns rörelse som då gick under namnet Östgren & Söner Möbelsnickeri.

Nu upplevde rörelsen sina största framgångar med ett brett produktions-sortiment, barskåp, byråar, sovrumsmöbler och stilmöbler av skilda slag.

Dessutom var företaget utrustat för tillverkning av industriella produkter, som trädetaljer i rödbok för Linde Kvarnmaskiners (sedemera Linde Maskiner) rensmaskiner samt trähandtag för säckkärror, en detalj som levererades i tusental.

En ny fabriksfastighet uppfördes 1932. Som mest sysselsattes 17 personer. Under denna tid ombildades också företaget till aktiebolag. Leveranserna skedde i huvudsak till två stora kunder, grossistfirmorna Glas&Möbler samt Hilding Lundvalls, båda i Örebro.

Sedan Hjalmar Östgren avlidit och fabriken i mitten av 1960-talet härjats av eld upphörde den industriella tillverkningen.

Bröderna fortsatte i mindre skala men idag är skapandet av träprodukter i princip avslutat i Gammelbo.

Här tillverkade man köksstolar,
rokostolar, matsalsmöbler,
bord, pallar och skåp mm.

Möbler fotograferade, i Åke Östgrens ägo.

Matsalsmöbel i ek med sex stolar

Buffé i ek med intarsia

Vacker fåtölj med träsniderier och skinnklädsel, tillverkad i Möbelfabriken.
Foto: Börje Östgren

Ekstol med skinndyna och svarvade ben.

Ekskåp med intarsia

Branden på AB Östgren & Söners möbelfabrik 1968

Som nybliven Ingenjör från Katrineholms Tekniska Institut (KTI) 1968 jobbade jag på fabriken under tiden som jag sökte andra jobb. Jag hade varit hemma i två veckor efter examen, då följande hände. Gottfrid Persson som arbetade på fabriken kom springande till pappa och sa att det brinner på fabriken. Gottfrid började en halv timme tidigare än oss övriga för att tända i pannan. Pappa och jag sprang upp och in i fabriken. På övervåningen var det kraftig rökutveckling men ingen brand med öppen låga, men väldigt varmt. Brandkåren från Ramsberg var snabbt på plats men för sen för att få kontroll på branden.

Branden spred sig mycket snabbt i den gamla träbyggnaden, byggd 1932, vars isolering bestod av träspån.

På andra våningen låg sprutrummet med angränsade gavelvägg mot vägen. Väggarna i sprutrummet hade decimetertjock beläggning av färg och lacker efter 35 års nyttjande. Dessutom förvarades tunnor med lacker och lösningsmedel i närliggande rum. När sprutrummet tog eld var det som att starta en jetmotor, lågorna stod horisontellt rakt ut genom väggen. På brandbilen, som stod på andra sidan vägen, smälte blinkerslamporna. Vad som återstod var virkesförrådet och garaget, fabriksdelen var helt nedbrunnen. Branden tog också med sig färdiga rokokostolar som Raoul Jansson hade snidat och mängder av soffor nästintill leveransklara.

Harald och Erik projekterade för en ny fabrik, men projektet lades ned då inget intresse från nästa generations Östgrenare fanns.

Harald började renovera möbler i källaren hemma, Erik fick jobb som snickare i Stråssa gruvor, Raoul Jansson fick jobb som snickare i Bergverken, Evert Boman flyttade till Lindesberg och startade en firma som också renoverade möbler, Gottfrid Jansson och Klas Norman gick i pension. Självt fick jag jobb på Volvo personvagnar och flyttade till Göteborg.

Granne med Möbelfabriken,

låg vid den tiden bensinmacken. Där fanns det mängder av olje- och diesel-fat med stor risk att fatta eld.

Folke och Margit Erikssons dotter Monika, berättar om att hon minns hur hennes mamma packade det allra viktigaste för att snabbt kunna lämna huset.

Foto: ur Monikas album

I bakgrunden syns "Röda stugan" även benämnd som Kvarngården. Hjalmar och Eva Östgren förvärvade huset 1947

Källa: Sveriges bebyggelse

Foto: Ur Åke Östgrens album

Östgren & Söner

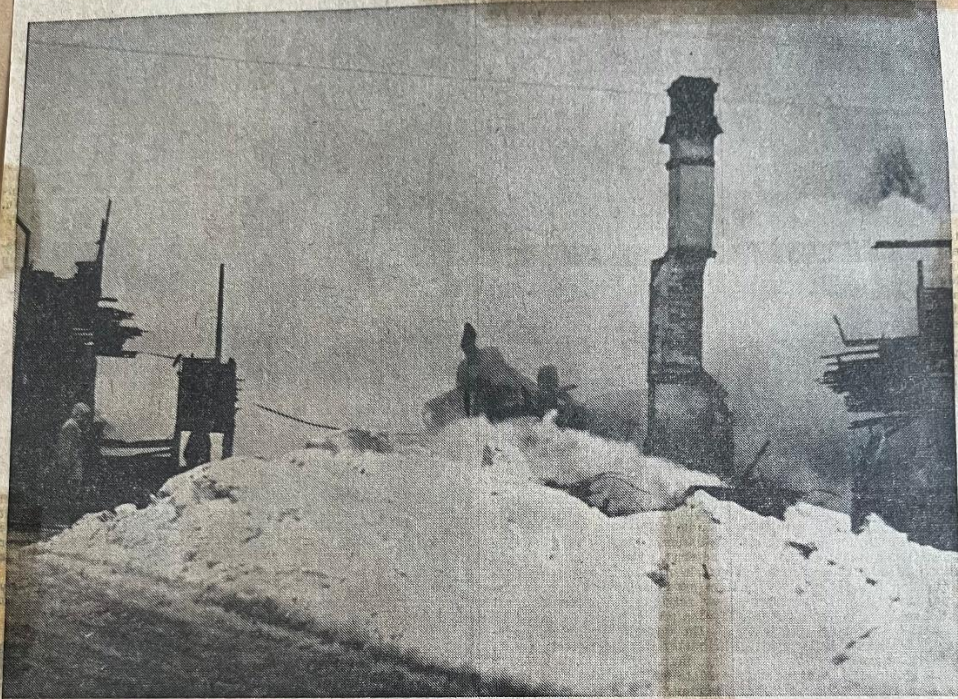
Anställda med familjer har samlats framför en egentillverkad husbil. Året är ca 1949. Huset står på ett lastbilsflak, en Volvo från 1936. På flaket står Bengt Norman och Barbro Östgren. Gudrun Boman står under Bengt Norman.

Agnes Persson håller sina händer på lilla Börje Östgren.

Nästa två personer är oidentifierade. Kvinnan i svart låg hatt är Svea Boman. Ingrid Jansson som står i mitten, klädd i ljus jacka är Raouls fru.

Till höger bakom henne, i glasögon står Märta Norman. Mannen längst bak i profil är oidentifierad. Mannen som bär slips och röker är Klas Norman. Bredvid honom i basker och glasögon står Raoul Jansson. Bakom Raoul till vänster är Lars-Erik Persson, Gottfrids son och sedan Evert Boman.

Allra längst till höger står Harald Östgren i basker med lilla Åke i famnen.

Skorstenen är det enda som återstår av den nedbrunna möbelfabriken i Gammelbo. Brandorsaken är ännu inte klarlagd men elden började i närheten av skorstensstocken varför den kommer att provtryckas av expertis. Genom branden blir förutom ägarna de tre anställda arbetslösa.

Gammelbofabrik brann ned Fel på skorstenen eldorsak?

Östgrens Möbelfabrik i Gammelbo, Ramsbergs socken, lades på lördagsmorgonen helt i aska. Branden som började vid sjutiden blev helt explosionsartad. Den upptäcktes strax efter utbrottet av fabrikör Erik Östgren, som först försökte släcka elden med en skumsläckare,

vilket dock visade sig vara helt förgäves. Han alarmerade då brandkåren i Ramsberg, som ryckte ut med full styrka. Man var snabbt på platsen och satte igång med släckningsarbetet. Fabriken var dock redan helt övertänd och ingenting kunde göras för att rädda den. Elden

började i golvet till vindsvåningen, och en av orsakerna till att branden fick ett så snabbt förlopp var att allt material var så eldfångt. Främst var detta fallet i västra gaveln av byggnaden, där luckor och färger förvarades.

En enorm hetta utvecklades och uppenbar fara förelåg att elden skulle spridas till den närbelägna bensinstationen som tillhör trafikbillägare Folke Eriksson. Den gavel på bensinstationen, som vetter mot fabriken, övertäcktes med en presenning. Snickerifabriken var helt av trä och uppförd år 1932 av bröderna Östgrens

fader, Hjalmar Östgren. Byggnaden bestod av tre våningar, varav två användes till industrilokaler. Vindsvåningen begagnades huvudsakligen som förrådsutrymme.

Fabriksrörelsen drevs nu av bröderna Erik och Harald Östgren, och personalen i övrigt utgjordes av tre heltidsanställda personer. Vid vissa

tillfällen har en större personalstyrka varit anställd. Förutom en hel del virke, som förvarades i fabriken, fanns där även färdigställda produkter, bl a en större beställning till en firma i Närke. Denna beställning, som bestod av 50 fåtöljer och ett 30-tal soffor, var i det närmaste klar för leverans. Men allt blev nu förgäves.

rov. Vid fabriken har man i stort sett haft full sysselsättning ända från starten och f n har man måst tillämpa övertid för att klara inneliggande order. Huruvida fabriken kommer att återuppbyggas, kunde fabrikör Erik Östgren inte uttala sig om på lördagsmorgonen. Den personal som var anställd blir nu utan sysselsättning genom det inträffade.

Tidningsartikel Bergslagens tidning 1968-12-23

Sparad av Monika Larsson f. Eriksson

Trots att Möbelfabriken försvann så finns det säkert många spår i bygden efter deras produktiva år.

1932-1968

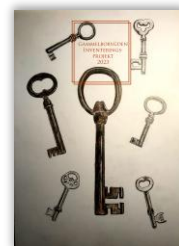
Här är en pall som har tillverkats där.

Monika Larsson
f. Erikssons ägo.

Foto: Eva Andersson

Gammelbo Byalag
arrangerar
Valborgsmässobål
varje år,
just på den platsen
där den gamla
Möbelfabriken stod.

*Gammelbobygdens
Inventeringsprojekt
Sammanställt 20250301
av Lotta Lagerman
som även fotograferat de
bilder som ej är namngivna.*